

*Мацан А. М.,
студентка факультету обліку та аудиту
науковий керівник Коваль Л.В.,
к.е.н, доцент кафедри бухгалтерського обліку
Вінницького національного аграрного університету, м. Вінниця*

ПОНЯТТЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ

Термін “біологічні активи” ототожнюють з терміном “активи”, тому на даний момент потрібно визначити сутність активів.

Досліджуючи формулювання визначення поняття “активів” на основі їх властивостей М. Метьюс і М. Перера [53, с. 264] відзначають, що ряд авторів розглядає актив як, джерело майбутніх доходів, будь-який майбутній дохід; сукупність прибуткового потенціалу, будь-який економічний ресурс, здатний приносити дохід господарюючому суб’єктові, вірогідні майбутні економічні вигоди, вимірні вірогідні майбутні економічні вигоди, майбутні економічні вигоди.

Тракування активів як майбутніх економічних вигід, є неточне, оскільки:

- актив ототожнюється з поняттям “дохід”, хоча і підлягає визнанню в майбутньому;
- актив слід розглядати як первинне, а результати від його використання – як вторинне. Актив, на наш погляд, є носієм потенційних доходів, але не самими доходами;
- у активів і доходів абсолютно різні моменти визнання, які не збігаються в часі і не відповідають вимогам принципів відповідності і періодичності; більше того, якщо вартість активів визнається у момент включення їх до складу майна підприємства, то очікувані доходи будуть визнані у відповідній (запрацьованій) частці В кожен звітний період впродовж всього терміну їх використання на основі принципу обачності;
- у активів і потенційних доходів різні абсолютні величини у момент визнання. Виходячи з даних наведених вище можна чітко зазначити, що твердження є зовсім різними.

Згідно з П(с)БО 30 біологічний актив – це тварина або рослина, яка в процесі біологічних перетворень здатна давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди. А біологічні перетворення – це процес якісних і кількісних змін біологічних активів [39].

Отже, вважаємо, що біологічний актив мають відповідати зазначеним ознакам для можливості визнання їх активом підприємства.

Існує два підходи до визначення біологічних активів це системний (філософський) та несистемний (видовий). За системним підходом біологічні активи – це активи у формі тварин або рослин, створеної в результаті минулих біологічних процесів, від яких можна отримати економічні вигоди у вигляді сільськогосподарської продукції, додаткових біологічних активів, наданих послуг, грошових коштів або інших активів.

За несистемним підходом – це тварини і рослини, що є результатами минулих процесів біологічної трансформації, що визнаються і контролюються підприємством, можуть бути використані в його діяльності або передані у використання іншим для отримання економічної вигоди, а їх вартість може бути достовірно визначена [40, 54]. На наш погляд, доцільно використовувати системний підхід в якому більш ширше та конкретно надається визначення. Дане визначення має право на існування так само, як і перше. В основу другого визначення покладений конкретний вид (форма) майнових елементів підприємства. Таким чином, за другим підходом визначення будь-якої однорідної групи активів вимагає повторення властивостей, характеристик, загальних для інших груп активів. Проте перевага належить визначенню по системному (філософському) підходу.

Відповідно до вище наведеного, запропоновано визначення поняття “біологічні активи” – це живі організми, що використовуються у сільськогосподарській діяльності та є ресурсами аграрних підприємств, здатні в процесі якісних і кількісних змін давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, утримуються для споживання під час виробництва продукції та/або для подальшого використання, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди.

За результатами проведеного дослідження виявлено, що визначення біологічних активів, наведені у П(С)БО 30, недостатньо характеризують їх обліково-аналітичну сутність. Це викликає низку проблем щодо обліку окремих видів біологічних активів. Обґрунтовано, що біологічні активи як об’єкт бухгалтерського обліку слід розглядати як живі рослини, тварини або інші біологічні ресурси, якими володіє суб’єкт господарської діяльності та використання яких у сільськогосподарському виробництві забезпечить економічні вигоди в майбутньому.

Запропоноване визначення дозволяє уточнити сутність біологічних активів, як об’єкта бухгалтерського обліку.